

gazdászattan 3, szőlőmivelés (borászat) 2, növénytenyésztés (folytatása) 2, nemzetgazdászati 3, számvitel 2, összesen 24 óra.

A negyedik, azaz nyári félévben : gazdasági üzlettan 3, építészettan 2, iparműtan (Technologie) 3, állattenyésztés (ló és kisebb háziállatok) 4, állatgyógyászattan 4, kertészettan 3, erdészeti tudományok 4 ; összesen 23 óra.

A fönnebbi tanterv óraszámában a gyakorlati utmutatások és kísérletekre a műteremben, vagy künn a szabadban, vagy máshol fordítandó idő a fönnebbi tervben nem foglaltatik, mert az ez utóbbiakra fordítandó idő kellő meghatározása s beosztása a tanártestületre van bízva. Egyébiránt megjegyeztetett, hogy valamint minden tanintézetben általában, úgy a keszthelyi új gazdasági főtanodánál épen az oktatási érdekek követelik, hogy a fölvétetni kívánt ifjak, a mennyire csak lehetséges, egyenlő érettségi fokon álljanak, — végzetlen nehézséggel járván, ha a tanítóknak egymástól föltöbb eltérő képzettségű ifjak oktatásával kell fáradozniok ; ugyanezért az intézet igazgatósága oly utasítással fog elláttatni, hogy a tanulók fölvétele körül az intézet eredeti szervezetében megállapított fölvételi föltételek szorgos megtartása mellett folyvást a megkívántatott ovatossággal és évről évre fokozandó szigorral járjon el, mi által az intézet hitele és tekintélye csak emeltetni fog. Végül még oda utasított az országos kormányzék, hogy szem előtt tartva az 1864. évi, jun. 3-án kelt határozattal legk. helybenhagyott általános tantervben megállapított 3 évi tanfolyamot, a mennyiben ez már a jövő évben megnyitandó léssen, az annak tantervére vonatkozó javaslatait a fönnebbi tantervvel összhangzásban s figyelemmel ez eredeti tanterv illető pontjaira, a m. k. udvari kanczelláriához idejekorán fölterjessze.

V e g y e s e k.

Magyar orvosok és természetvizsgálók gyűlése.

A magyar orvosok és természetvizsgálók jövő évi vándorgyűlése Rimaszombaton, szeptember havában lesz. A nemzetközi orvosi gyűlekezet Párisban augusztus havában menvén végbe, az illető orvosoknak alkalmok nyílik, mind a két gyűlekezetben részt vehetni. Kívánjuk, hogy főleg a rimaszombati gyűlés ne maradjon el és még annak megtörténte előtt minél több magyar orvos vegyen részt a párisi nemzetközi orvosgyűlekezetben.

Egy új gabnapusztító rovar fedeztetett fel Némethon több vidékén, mely a növények gyökereiben fészkel és leginkább a burgonya után következő buzavetésekét rongálja. Ezen ellenség egy

alig látható kis féreg, melynek csiráját, mint állítják, a burgonya hagyná vissza a talajban. Már a múlt évben észleltetett ezen baj; most azonban még nagyobb mértékben mutatkozik.

Uj talajporhanyító eszköz. Eckert H. F. berlini gépgyáros egy egészen új szerkezetű talajporhanyítót „Comstocks Rotary Spader“ hozatott Angolhonból, és miután azt kísérleti telkén megpróbálta és kitűnő hatásának elősmerte, megszerezte az arra való szabadalmat Németország részére. Ezen kapáló-gép csakhamar nagy érdeket gerjesztett, a mennyiben a talajt jobban porhanyítja, mint bármely más eszköz. Szakértő bírálók ítélete szerint ezen eszköz főleg a répatermesztésnél fog érezhető hézagot kitölteni és különösen akkor hasznos alkalmazást találni, midőn a már szántott talaj záporosó következtében megszerepedett.

A sózásnak hasznos volta sertéseknel. A „Land- és Forstwirth“-ban olvassuk, miszerint bizonyos Weyher nevű gazda kísérletet tőn a sózással négy darab egyenlő koru és ivaru sertésnél. És pedig olyformán, hogy egyik pár naponta 2 latnyi sóadagot kapott, a másik párnak semmi só nem adatott. A takarmány mind a négy darabnál egyformán burgonyamoslékből állott. Négy hónap múlva a sózott pár 150 fonttal növekedett súlyában, a másik pár pedig csak 100 fonttal. — A felhasznált $7^{20}/_{32}$ font só e szerint ötven fontnyi testsúly-többletet eredményezett. — A beállítási súly minden párnál 200 font vala

Érdekes közlés a vadászatkedvelőknek. Egy tapasztalt vadász, ki mindig igen jó kutyákat tart és tenyészt, a következő módon szokta a felnevelendő kölykeket kiválasztani. Midőn a nőstény megellett — közlő kiveszi mind a kölykeket a fészekből és egyenkint szétszórta a földre rakja. Az anya csakhamar utánok van, megszaglálja és azután egyenkint fészkebe visszahordja. Azon kölyök, melyet legelsőbb vitt vissza, leendő a legjobb vadászkutya, a másik, a másod legjobb az egész költésből. Ismételjük — mondja közlő — bár tizszer ezen eljárást, és a nőstény mindenkor ugyanazon kölyköt fogja először fölszedni, és a tapasztalás is bizonyítja, hogy ösztöne soha sem csalja őt.

A burgonyának rothadása ellen biztos óvszer gyanánt oltatlan mész ajánlatik. Az égetett mész, tudomás szerint, mohón szítja magába a nedvességet. Ha ilyen mész a burgonyának pinczébe hordatásakor a rakás közepébe, aljába vagy fölébe hozatik, a krumpli tökéletesen szárazan és egészségesen marad. Összehasonlító kísérletekből kitűnt, miszerint a leirt modorban kezelt burgonya épen megmaradt; miglen más, ugyanazon fajta és színbeli, mely

azonban nem kevertetett edző mészszel, erős rothadásba ment. A mész, vékony réteg szalma, szecska vagy rózse által tartatik a krumpliótól elkülönítve, vagy pedig egy kosárban avagy zsákban tétetik a burgonya közé és pedig maroknyi nagyságu darabokban használtatik. A burgonyának felhasználása után az így alkalmazott meszet még a talaj trágyázására lehet fordítani és a ki földjeinek amugy is mésztrágyát akar adni, igen jól cselekszik, ha a szükséges meszet már őszzel beszerzi és előbb a burgonya megóvására, azután földjei trágyázására használja.

Szeszadó. A porosz kormány jelenleg egy törvényjavaslatot dolgoztat ki, mely szerint a szeszadót jövőre nem a termelő fizetendi kavarekadó alakjában; hanem az adó a kész gyártmányra leendő kivette és a szesznek átadásakor a vevő által lefizetve. A szeszadóztatás ezen elvének általános elfogadtatását a porosz kormány a német vámegyelet minden tagjainak fogja ajánlani.

Figyelemreméltó nézet az ebdüh okáról. Egy berlini tudós igen valószínűnek tartja az ebdüh keletkezésének okát azon természetellenes körülményben kereshetni, miszerint a nőstényköllyek legnagyobb része mindjárt születésük után megöletik, miglen a kanköllyek rendesen majd mind megtartatnak és felneveltetnek.

Gácsi vadászatok. A m. Forgách grófok gácsi, kékkői és vilkei uradalmaikban 1866-ban a következő hasznos és ártalmas vadak ejtettek meg:

hasznos:	ártalmas:
Lapátos dambak 1	Róka 51
Ózbak 1	Vadmacska 3
Nyul 169	Menyét 9
Császármadár 6	Ölyv 47
Fáczánkakas 10	Karvaly 60
Fogoly 180	Csóka, varju, szarka, bagoly, kánya . . . 384
Erdei szalonka 60	Kóbor eb 55
Sárszalonka 3	Házi macska 76
Fürj 210	685
Haris 100	Hasznos és ártalmas tehát
Réce 10	összesen 1469 darab
Vadgalamb 34	
784	

Megjegyzendő, hogy a főrészes ezekből a gácsi uradalomra esik, miután a kékkőiben a vadászat alig vétetik tekintetbe, a vilkei pedig 1866. év őszén szereztetett meg. Sesták Venczel főerdész. (V. V. L.)